

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#**MİLLİ**
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

BİLECİK

İNHİSAR İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bilecik ili İnhisar ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporun yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Raporun bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporun yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki yüksek gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kırsalda tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ek olarak, çıkan ürünlerin işlenmesi, marka-tescil faaliyetleri, eko-turizm, kentten kıra dönüş gibi birçok çalışma ile turizm tanıtımında bölge zenginlikleri doğrultusunda kültür, doğa, tarih, sağlık alanlarında faaliyetler bölgemizde aktif şekilde yürütülmektedir.

Kırsal kalkınma alanında öncelikli ihtiyaç alanlarının tespitine yönelik çalışmalar yapılması, yerel değerlerin yaşatılması amacıyla marka ve ticari değeri olabilecek ürünlerin kapasite geliştirici faaliyetlerle üretiminin desteklenmesi, kırsalda yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması, kırsal kalkınma ve turizm alanlarında ortak çalışma, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi, bölgenin kırsal değerleri ve turizm potansiyeli odağında markalaşmasının sağlanması, marka değerlerinin tanınırlığının artırılması ile bölgeye nitelikli ziyaretçi ve yatırımcı çekilmesi, turizmde ürün ve hizmet çeşitliliğinin sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde planlanması, yaygınlaştırılması ve tanıtılması, kırsalda üretilen tarımsal ve geleneksel ürünlerin katma değerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması amacıyla bölgede gerçekleştirilen çalışmalara katkı sağlaması için BEBKA tarafından, Bilecik Merkez İlçe ve bağlı 7 ilçenin müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilerek ve veri araştırması yapılarak ilçelerin mevcut durumunu, ihtiyaç ve potansiyel yatırım konuları ortaya koyulmaya çalışılmıştır

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. TARİH	1
3. İDARİ YAPI.....	1
4. DOĞAL YAPI.....	2
4.1. İklim.....	2
4.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı	2
4.2.1. Bitki Örtüsü	2
4.2.2. Arazi Kullanımı.....	3
4.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları.....	3
4.3.1. Maden Rezervleri	3
5. SOSYAL YAPI.....	3
5.1. Nüfus ve Demografik Yapı	3
5.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE).....	4
5.3. Eğitim.....	5
5.4. Sağlık	5
6. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI.....	6
7. ALTYAPI.....	6
7.1. Elektrik.....	6
8. EKONOMİK YAPI.....	6
8.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	7
8.2. Tarım ve Hayvancılık	8
8.3. Sanayi	11
9. GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehdit) ANALİZİ.....	12
10. SONUÇ	13
KAYNAKÇA.....	14

TABLolar

Tablo 1. İnhisar İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları	3
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2017).....	4
Tablo 3. İnhisar İlçesi Eğitim Verileri (2016-2020).....	5
Tablo 4. İnhisar İlçesi Tarım Alanları Dağılımı (2020).....	8
Tablo 5. İnhisar İlçesi 2016-2020 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton).....	8
Tablo 6. İnhisar İlçesinde Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2020)	9
Tablo 7. İnhisar İlçesinde Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı (2019).....	9
Tablo 8. İnhisar İlçesinde Öne Çıkan Tarla Bitkileri Üretim Miktarı (2020)	10
Tablo 9. İnhisar İlçesi Hayvancılık Verileri (2020).....	10
Tablo 10. İnhisar İlçesi Örtü altı Tarım Verileri (2020)	10
Tablo 11. İnhisar İlçesi Tarımsal Veriler (2019)	11
Tablo 12. İnhisar Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri (2019).....	11
Tablo 13. İnhisar İlçesi Arıcılık Verileri (2020).....	11
Tablo 14. İnhisar İlçesi İpekböcekçiliği Verileri (2019).....	11
Tablo 15. İnhisar İlçesinde Yer Alan Firma Bilgileri.....	11

ŞEKİLLER

Şekil 1. İnhisar İlçesinin İl İçindeki Konumu.....	2
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	2
Şekil 3. Corine 2018 Bilecik İli İnhisar İlçesi Alan Kullanımı.....	3
Şekil 4. İnhisar İlçesi Nüfus Piramidi (2020).....	4
Şekil 5. SEGE 2017 İlçe Kademelenmeleri	5
Şekil 6. İnhisar İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)	6
Şekil 7. İnhisar İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)	7
Şekil 8. İnhisar İlçesi 4A Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019).....	7
Şekil 9. İnhisar İlçesi 4B Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019).....	8

KISALTMALAR

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

SEGE : Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

Yer-Sis: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

ÇKS : Çiftçi Kayıt Sistemi

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	İnhisar
İl Merkezine Uzaklık	56 km
Yüzölçümü	244 km ²
Bitki Örtüsü	Alçak bölgeler otsu bitkiler, yüksek bölgeler kızılçam
Nüfus Sayısı (2020)	2.309
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2023)	%62,68
Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)	4. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Tarım
İlçede Öne Çıkan Sektör	Örtü Altı Sebze Tarımı
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Marul, Nar, Kiraz
Organize Sanayi Bölgesi	Yok
Küçük Sanayi Sitesi	Yok
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Doğa turizmi
Somut Kültürel Miras	İnhisar Gedikkaya Mağarası, İnhisar Şelalesi, Abdullah Mihalgazi Türbesi
Somut Olmayan Kültürel Miras	Aşure, Hıdırellez, Nar Hasat Şenliği
Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Çiftçi Sayısı (2020)	1.308
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	Yok
Maden Rezervleri	Kil

1. GİRİŞ

BEBKA tarafından TR41 bölgesinde kırsal kalkınma çalışmaları kapsamında 2010 yılından bugüne çeşitli araştırma çalışmaları ve destek programları ile bölgesel kalkınmaya öncülük edilmektedir. TR41 bölgesi illerinin mevcut durumunu ortaya koymak adına çeşitli araştırma, analiz ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda Bilecik ilinde kırsalda paydaşlarımız olan mahalli idareler, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, dernekler ve ilçenin kalkınmasında önde gelen taraflar ziyaret edilmiş ve yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

Kırsal kalkınma çalışmalarına atlık oluşturması amaçlanan bu çalışma kapsamında; Bilecik ilçelerinin tarihi, idari, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı ele alınmış ve güncel bilgiler ışığında mevcut durumları ortaya konulmuştur.

2. TARİH

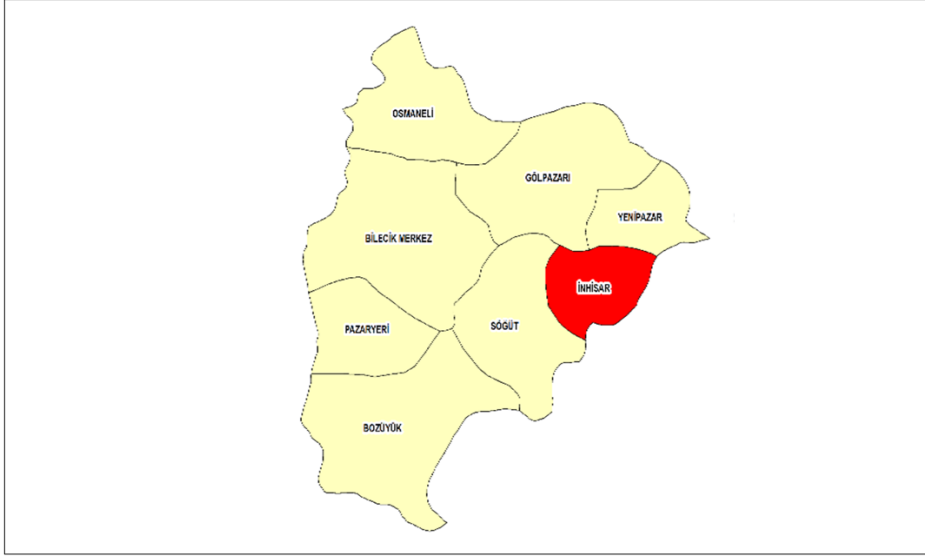
Bilecik iline bağlı olan İnhisar'ın ne zaman kurulduğu hakkında kesin bir bilgi yoktur. İnhisar ismi 'hisar' ve beyliğin karşısında bulunan 'in' kelimelerinin birleşmesinden doğduğu rivayet edilir. Ertuğrul Gazi'nin Söğüt'e yerleşmesinden sonra İnhisar Beyliği de Ertuğrul Bey'in emrine girmiştir. Bu katılıştan sonra Nallıhan ve Seyitgazi taraflarına kadar olan bölgenin asker toplama ve yetiştirme işlemlerini İnhisar Beyliği üstlenmiştir. Kurtuluş Savaşı döneminde Yunanlıların bölgeyi işgal etmiş olmaları nedeniyle halk Sakarya nehrinden geçerek karşı köylere sığınmıştır. Hisar'a yerleşen düşmana karşıdan baskınlar düzenlenmiş, Türk ordusunun gelişiyle beraber düşman kaçarken bölgenin tamamını yakmıştır. İşgalden kurtulduktan sonra ilçe yeniden imar edilmiştir.

3. İDARİ YAPI

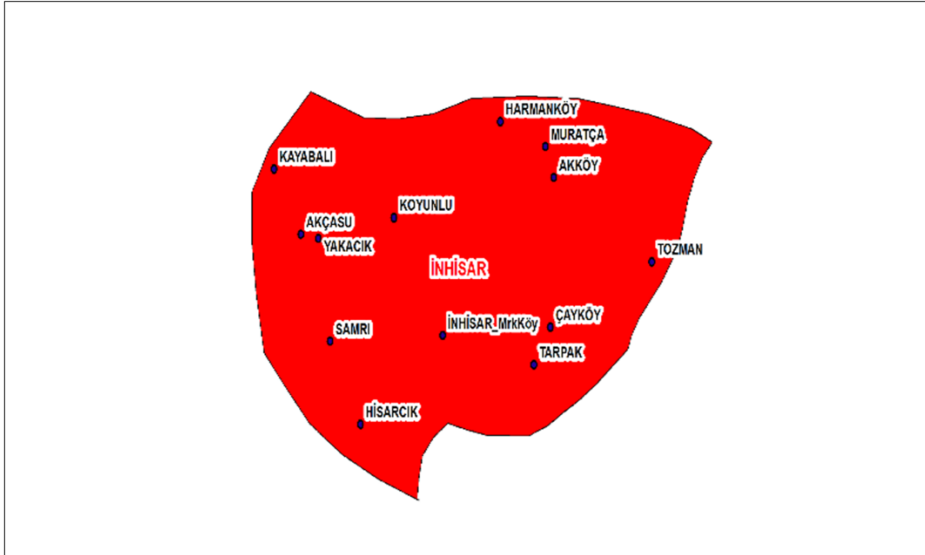
İnhisar ilçesinin kuzeyinde Yenipazar ilçesi, kuzeybatısında Gölpazarı ilçesi güneybatısında Söğüt ilçesi bulunmaktadır. Eskişehir'in Mihalgazi ve Sarıcakaya ilçelerine komşudur. Eskişehir merkeze 49 km mesafede yer almaktadır. İlçe 9 köy ve 4 mahalleden oluşmaktadır.

- **İl Merkezine Uzaklık** : 56 km
- **Yüzölçümü** : 244 km²

Şekil 1. Inhisar İlçesinin İl İçindeki Konumu

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

4. DOĞAL YAPI

4.1. İklim

İklimi ağırlıklı olarak Batı Karadeniz iklimi özellikleri gösterir. Ancak Sakarya Vadisi'nde iklim ılıman özelliindedir.

4.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

4.2.1. Bitki Örtüsü

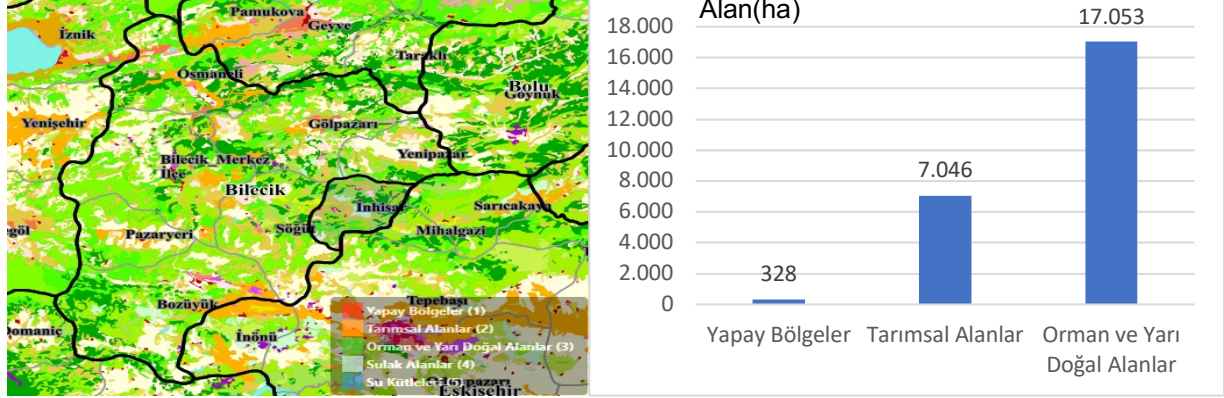
İlçe engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Inhisar ilçe merkezinin Sakarya nehrine uzaklığı 1 km kadardır. Bitki örtüsü Sakarya vadisinde yeşil, çevresinde bozkır şeklindedir. Yükseltiyle birlikte kızılçam, karaçam ve bozuk baltalık ormanlar yer almaktadır. Sakarya Vadisinden kuzey ve güneye doğru uzaklaştıkça yükselti artmaktadır.

İlçe sınırları içerisinde bulunan en yüksek tepeler 950 m ile Akköy ve 850 m ile Harmanköy tepeleridir.

4.2.2. Arazi Kullanımı

Şekil 3. Corine 2018 Bilecik İli İnhisar İlçesi Alan Kullanımı

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (2020)

İlçenin alan kullanım verileri incelendiğinde büyük bir bölümünün tarımsal alan ile orman ve yarı doğal alanlardan oluştuğu görülmektedir.

4.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

4.3.1. Maden Rezervleri

KİL (Kil)

- **Maden Yatağı:** Söğüt-İnhisar-Sakızbeli-Tilkili-Ceylan-Ceyhan, Küre-Avdan, Çaltı-Akçaalan, Yakacık Sahaları
- **Tenör:** %9.38-33 Al₂O₃, %1-16 Fe₂O₃
- **Rezerv:** 10.618.072 ton görünür + muhtemel, 5.800.000 ton muhtemel rezerv belirlenmiş olup halen bir kısmı işletilmektedir.

5. SOSYAL YAPI

5.1. Nüfus ve Demografik Yapı

İnhisar'ında 2020 yılı sonu itibarıyla 2.309 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %50'sini kadın nüfus, %50'sini erkek nüfus oluşturmaktadır.

Tablo 1. İnhisar İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları

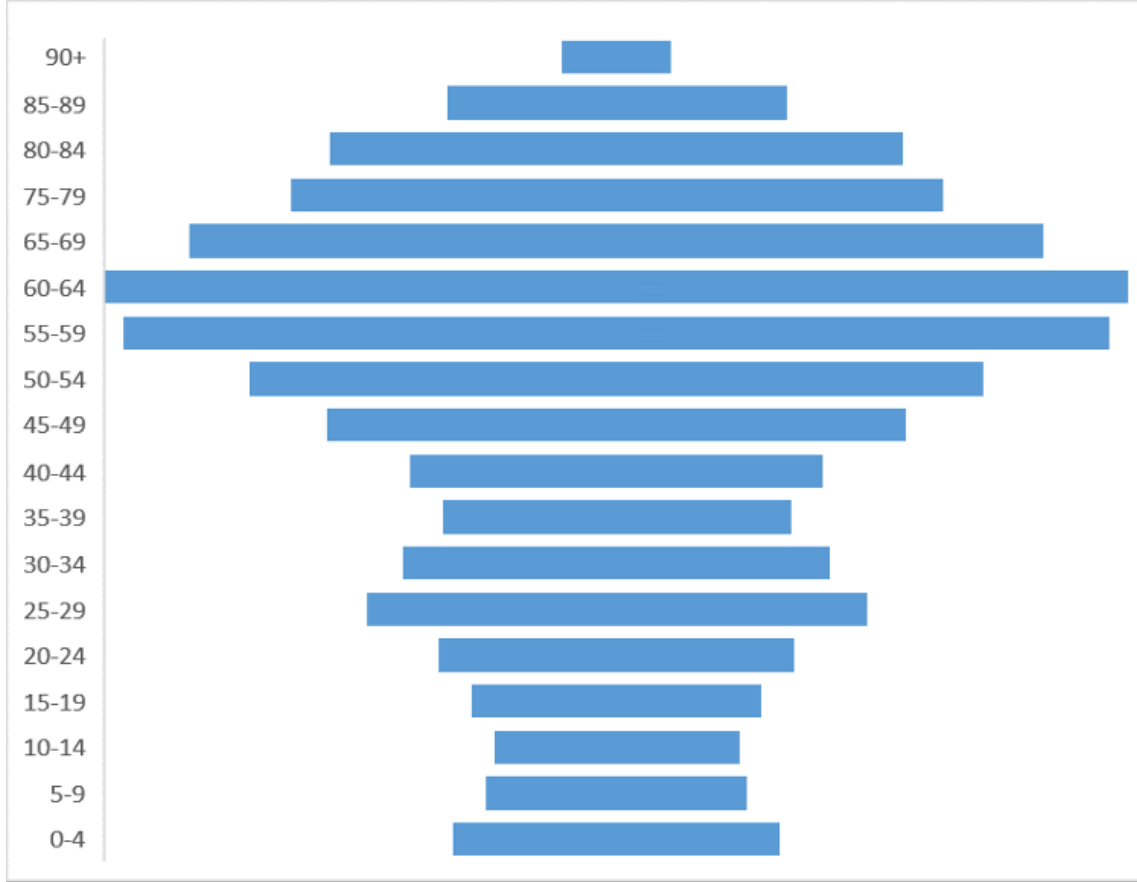
Yıl/Cinsiyet	2016	2017	2018	2019	2020
Erkek	1.127	1.089	1.493	1.197	1.155
Kadın	1.207	1.165	1.488	1.217	1.154
Toplam	2.334	2.254	2.981	2.414	2.309

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

İnhisar ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %10,13 oranı ile 65-69 yaş arası nüfusun ilk sırada, %9,92 oranı ile 55-59 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %9,83

oranı ile 60-64 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede yaşlı nüfusun yoğunlaştığını söylemek mümkündür.

Şekil 4. İnhisar İlçesi Nüfus Piramidi (2020)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

5.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)

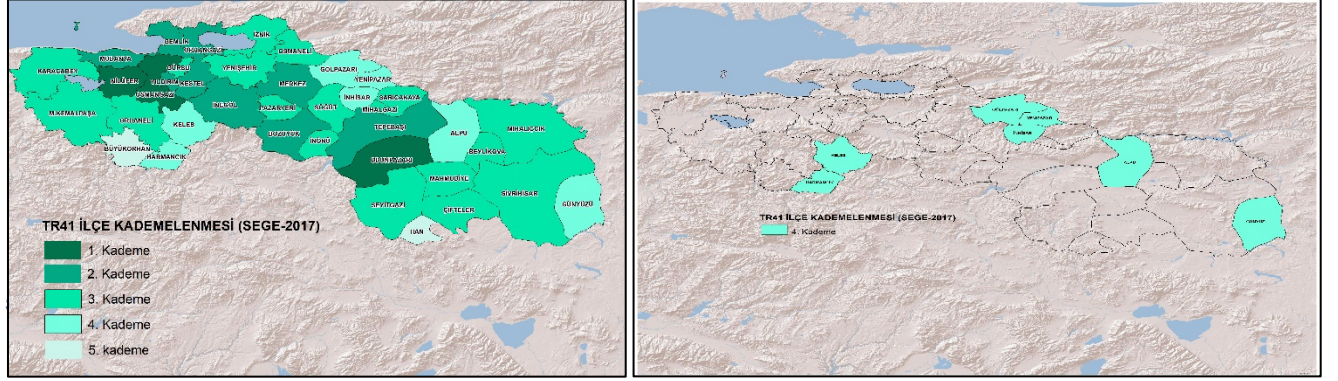
İnhisar İlçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 516., Bilecik'teki 8 ilçe içinde ise 7. sıradadır. İlçe sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 4. kademede yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2017)

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
İnhisar	516	7	-0,251	4

Kaynak: (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021)

Şekil 5. SEGE 2017 İlçe Kademelenmeleri

Tablo 3. İnhisar İlçesi Eğitim Verileri (2016-2020)

Okul Türü		OKUL ÖNCESİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE GENEL	LİSE MESLEK
Veri Türü	Yıl					
Okul Sayısı	2016/2017	0	1	2	-	1
	2019/2020	0	1	2	-	1
Öğrenci Sayısı	2016/2017	10	51	68	-	22
	2019/2020	13	55	53	-	9
Şube Sayısı	2016/2017	1	4	5	-	11
	2019/2020	0	5	8	-	2
Öğretmen Sayısı	2016/2017	1	5	9	-	7
	2019/2020	0	4	8	-	2
Derslik Sayısı	2016/2017	1	19	0	-	5
	2019/2020	1	14	0	-	0

Kaynak: (Bilecik İl Millî Eğitim Müdürlüğü, 2021)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2019) : 4
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2019) : 0
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2019) : 14
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2019) : 5
- Okuryazarlık Oranı (2019) : %96,01

İlk öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 4 olup çok iyi bir seviyededir. Ortaöğretimde ise makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %96,01'dir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Türkiye'deki ilçeler arasındaki hizmet ağlarını inceleyen ve analiz eden Yer-Sis çalışması neticesinde ortaöğretim eğitimi için İnhisar'dan ortaöğretim için en çok seyahat edilen ilçenin Eskişehir Merkez olduğu tespit edilmiştir (Yer-Sis, 2021).

5.4. Sağlık

- Hekim sayısı (2020) : 6
- Diş Hekimi Sayısı (2020) : 1
- Diğer Sağlık Personeli Sayısı (Eczacı, Hemşire, Ebe) : 23
- Hastane sayısı (2020) : 1
- Hastane yatak sayısı (2020) : 5

- Nitelikli yatak sayısı (2020) : 0
- Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) : 2
- Yoğun bakım yatak sayısı (2020) : 0
- Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020) : 0

Yer-Sis çalışmasında yer verilen ağ analizine göre İnhisar'dan sağlık hizmeti için seyahat edenlerin ağırlıklı olarak İstanbul ve Eskişehir illerini tercih ettikleri görülmektedir (Yer-Sis, 2021).

6. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Doğa, tarih

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: İnhisar Gedikkaya Mağarası, İnhisar Şelalesi, Abdullah Mihalgazi Türbesi

Somut Olmayan Kültürel Miras: Aşure, Hıdırellez, Nar Hasat Şenliği

İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 1

İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Doluluk Oranı (2019): 33,50

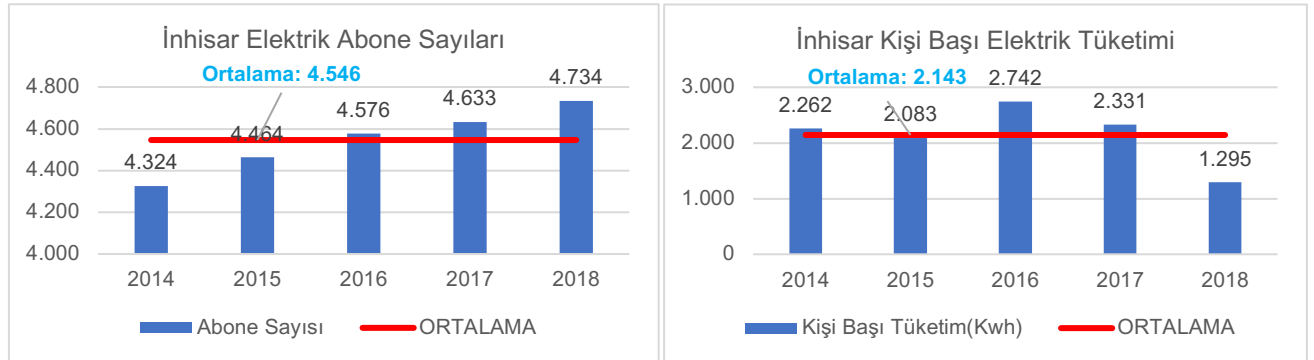
İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2019): 12,83

7. ALTYAPI

7.1. Elektrik

İnhisar ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır:

Şekil 6. İnhisar İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: (Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş., 2020)

İnhisar ilçesine ait doğalgaz altyapı çalışmaları tamamlanmıştır.

8. EKONOMİK YAPI

İlçede ekonomik yapı tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. İlçenin Sakarya vadisinde kalarak mikro klima özelliğine sahip olması, Eskişehir ve İstanbul illeriyle olan ticari ilişkileri nedeniyle de ürünlerine pazar bulabilmesi tarımın gelişmesini sağlamıştır.

İlçede seracılık, Kaymakamlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı desteği ile 1998 yılında yapılan 15 adet 504 m²' lik seralarla başlamış olup ilçede şu

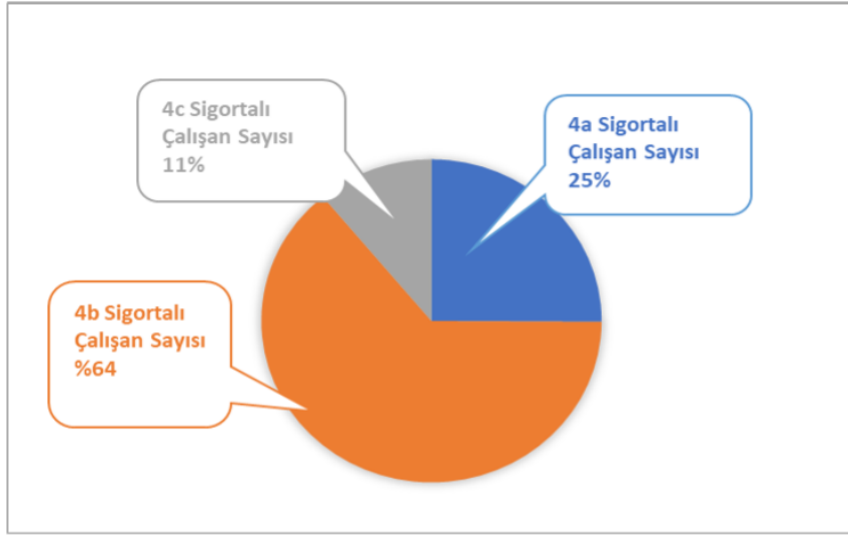
anda 740 dönüm sera alanı bulunmaktadır. Sakarya nehri boyunca uzanan arazinin engebeli ve dar olması sebebiyle seracılığın birim alanda getirisi daha yüksektir.

8.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

İnhisar ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %64 oranında 4b sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %25 oranı ile 4a sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4c sigortalı çalışan sayısı oranı ise %11'dir.

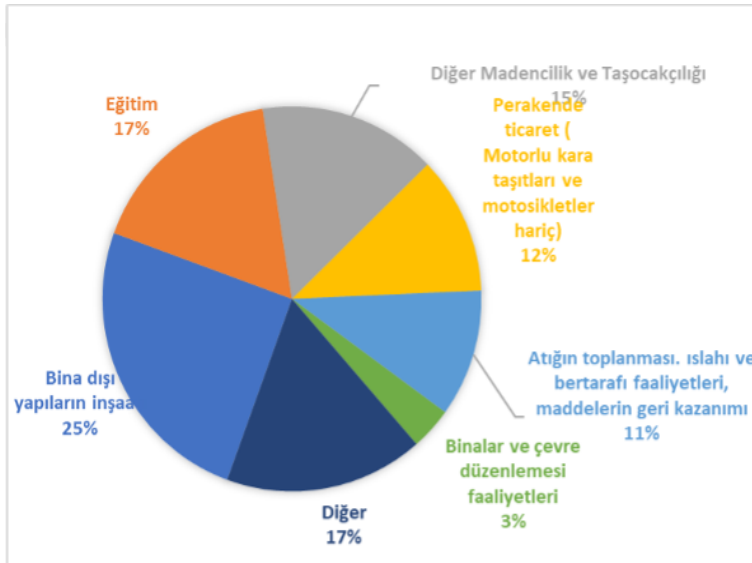
4a sigortalı çalışanlar arasında %37 oranı ile bina dışı yapıların inşaatı ve %16 oranı ile eğitim, 4b sigortalı çalışanlar arasında %63 tarla ziraati ve %20 karma çiftçilik öne çıkmaktadır. Bilecik il genelinde 4c sigortalı çalışanlar sayısı incelendiğinde ise İnhisar ilçesi diğer ilçelere göre en az 4c sigortalı çalışanın bulunduğu ilçedir.

Şekil 7. İnhisar İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)

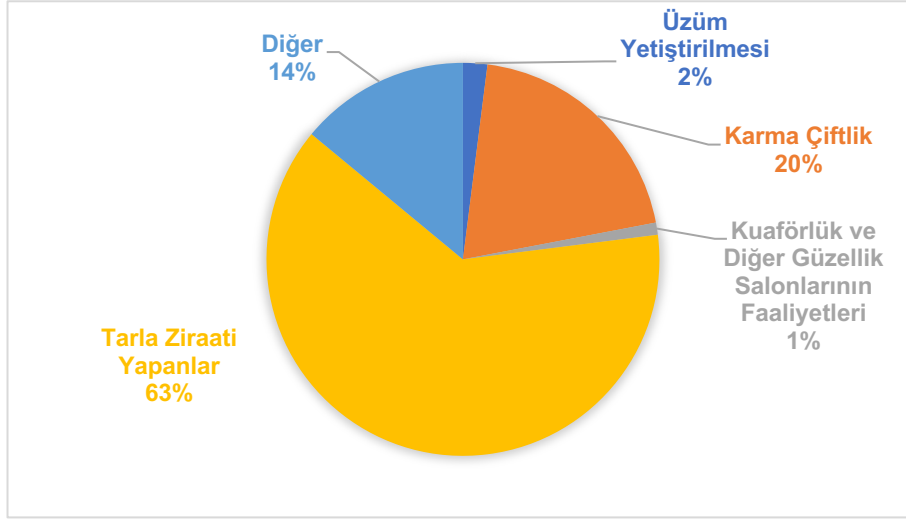
Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Şekil 8. İnhisar İlçesi 4A Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Şekil 9. İnhisar İlçesi 4B Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

8.2. Tarım ve Hayvancılık

İlçedeki başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçe Sakarya vadisinde kaldığı için bölge iklimi mikro klima özelliğine sahiptir. Bu sebeple seracılık oldukça gelişmiştir. İlçede seracılık, Kaymakamlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı desteği ile 1998 yılında başlamıştır. İlçede 2020 itibarıyla 740 dönüm sera alanı bulunmaktadır. Seralarda erken dönem sebze yetiştirilmesi sebebiyle elde edilen gelir tarla üretimine göre yüksektir. Eskişehir ve İstanbul illerine yakın olması sebebiyle ürünlerine pazar bulabilmesi tarımın gelişmesine katkı sağlamıştır.

Tablo 4. İnhisar İlçesi Tarım Alanları Dağılımı (2020)

Ürün Grubu	Birim	2016	2017	2018	2019	2020
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	Dekar	11.420	11.220	10.882	9.849	9.880
Nadas Alanı	Dekar	2.079	2.079	2.200	2.340	1.720
Sebze Alanı	Dekar	1.150	1.078	1.728	975	1.065
Süs Bitkileri Alanı	Dekar	0	0	0	0	0
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	Dekar	6.250	6.026	6.105	5.884	6.441
Örtü altı Tarım Alanı	Alçak Tünel	Dekar	0	0	9	0
	Plastik Sera	Dekar	650	650	1340	461

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 5. İnhisar İlçesi 2016-2020 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

	2016	2017	2018	2019	2020
	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)
Meyveler					
Kiraz	1.210	1.210	1.210	1.210	1.260
Vişne	1.309	1.209	1.209	1.209	599
Şeftali	568	527	527	527	416
Ceviz	85	77	71	58	273
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	708	594	618	536	270

Sebzeler	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)
Domates Sofralık	15.748	14.901	14.928	14.840	14.233
Karpuz	3.600	3.600	3.600	2.800	2.480
Domates Salçalık	2.682	2.502	2.507	1.274	1.225
Kavun	4.000	3.750	3.750	600	760
Hıyar Sofralık	760	554	554	568	637
Tarla Bitkileri	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)	ÜRETİM (ton)
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	4.835	3.760	3.652	6.044	7.026
Mısır Silaj	4.250	3.875	3.875	4.600	4.500
Yulaf Yeşil Ot	2.544	2.544	2.544	2.600	2.450
Ayçiçeği Tohumu (Çerezlik)	851	962	962	1.238	1.983
Arpa diğer	2.394	1.984	1.916	935	1.731

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 6. İnhisar İlçesinde Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2020)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Dut	114	0,16%
Kiraz	1.131	0,16%
Ceviz	324	0,11%
Sofralık Zeytinler	326	0,06%
Ayva	113	0,06%
Zerdali	9	0,05%
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	430	0,03%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 7. İnhisar İlçesinde Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı (2019)

Sebze Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Domates Sofralık	8.656.435	0,04%
Soğan Taze	129.023	0,56%
Hıyar Sofralık	1.678.341	0,03%
Marul Kıvırcık	207.234	0,09%
Patlıcan	835.422	0,01%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 8. İnhisar İlçesinde Öne Çıkan Tarla Bitkileri Üretim Miktarı (2020)

Bitki Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Fiğ [Macar (Yeşil Ot)]	466	0,04%
Çavdar	51	0,02%
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	1.007	0,01%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 9. İnhisar İlçesi Hayvancılık Verileri (2020)

Hayvan Sayıları	Baş/Adet	Türkiye'deki Payı (%)
Küçükbaş Hayvanlar	9.305	0,017%
Et Tavuğu Sayısı	42.500	0,016%
Eşek	10	0,009%
Katır	1	0,004%
At	2	0,002%
Kaz (Canlı)	29	0,002%
Büyük Baş	263	0,001%
Ördek ve Beç Tavuğu (Canlı)	2	0,000%
Yumurta Tavuğu Sayısı	164	0,000%
Hindi	5	0,000%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 10. İnhisar İlçesi Örtü altı Tarım Verileri (2020)

Örtüaltı Türü	Ürün	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye İçindeki Payı
Plastik Sera	Soğan (Taze)	240	6,79%
Plastik Sera	Marul (Kıvırcık)	150	0,40%
Plastik Sera	Domates (Sofralık)	2.970	0,09%
Plastik Sera	Hıyar (Sofralık)	450	0,07%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 11. İnhisar İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	783
ÇKS ¹ 'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	753
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	30
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	2

Kaynak: (Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2020)

Tablo 12. İnhisar Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri (2019)

İnhisar Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
320 sayılı İnhisar Tarım Kredi Kooperatifi

Kaynak: (Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2020)

Tablo 13. İnhisar İlçesi Arıcılık Verileri (2020)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (Ton)	Türkiye Payı (%)
4	0	270	270	3	0,003%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 14. İnhisar İlçesi İpekböcekçiliği Verileri (2019)

İşletme Sayısı	Kutu Sayısı	Yaş Koza Miktarı (Ton)
32	89,5	2,002

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

8.3. Sanayi

İlçe ekonomisinde sanayi önemli bir yer tutmamaktadır. İlçe merkezinde bir adet mermer fabrikası ve köylerde mermer ocakları bulunmaktadır.

İlçedeki Sanayi Sektörleri: Mermer

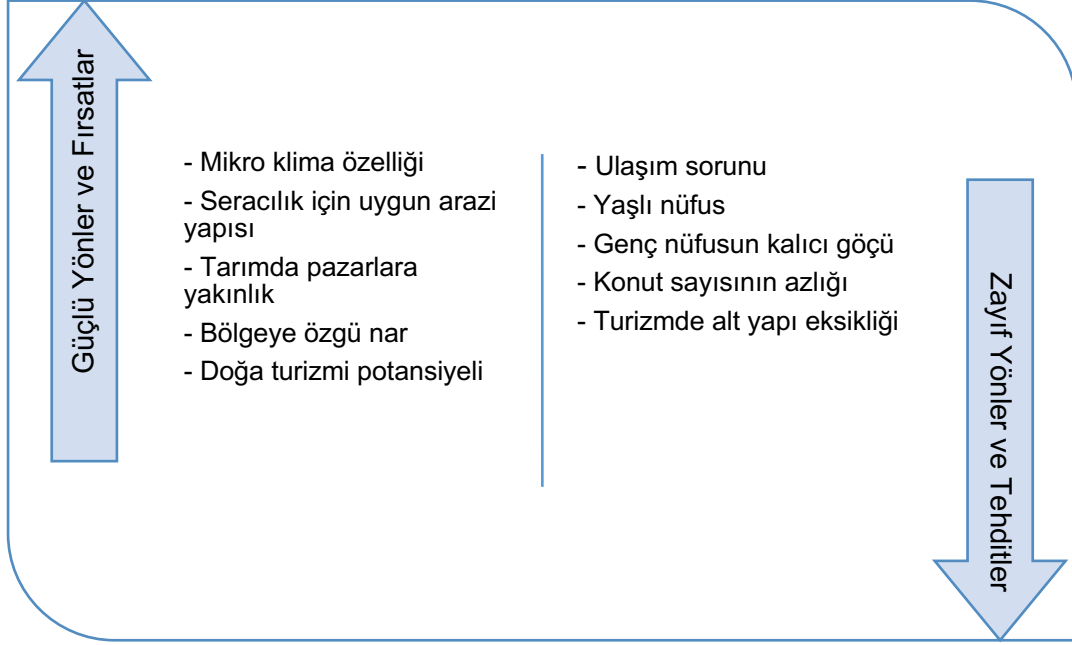
Tablo 15. İnhisar İlçesinde Yer Alan Firma Bilgileri

İlçe Geneli İnhisar	
Firma sayısı	3
Kapasite raporu sayısı	3
Toplam çalışan sayısı	29
Toplam Açık Alan (m2)	2.299.400
Toplam Kapalı Alan (m2)	600

Kaynak: (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 2021)

¹ ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi

9. GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehdit) ANALİZİ

Güçlü Yönler ve Fırsatlar

- İlçe Orta Sakarya vadisinde yer aldığı için mikro klima özelliğine sahip olması, erken dönem sebze yetiştiriciliği için uygun ortam sağlamaktadır. Mikro klima özelliği sebebiyle yılda 2 kez ürün alınmaktadır.
- Ayrıca vadi boyunca uzanan arazinin engebeli ve dar olması sebebiyle seracılığın birim alanda getirisi yüksektir.
- Eskişehir ve İstanbul illeriyle olan ticari ilişkileri nedeniyle ürünlerine pazar bulabilmesi tarımın gelişmesini sağlamıştır.
- Bölgeye özgü nar üretiminde bilinir konumdadır. Narın katma değerli olarak işlenmesi konusunda gelişime açıktır.
- Harmankaya Kanyonu ve İnhisar şelalesi gibi yerlerin bulunması ilçeyi doğa turizmi açısından çekici kılmaktadır.

Zayıf Yönler ve Tehditler

- İlçedeki en önemli sorun ulaşım sorunudur. Ulaşım sıkıntısı sebebiyle hem tarımsal ürün sevkiyatı hem de insanların dolaşımını olumsuz etkilemektedir. Kamuda çalışan kişilerin çoğu Eskişehir'den gidip gelmekte, kışın yol kapandığında hizmet vermede sorunlar çıkmaktadır.
- Var olan nüfusun yaşlı olması ve nüfus azlığı büyümeye engel olabilir. İlçeden kalıcı olarak genç nüfus göçü uzun vadede gelişimi tehdit edebilir.
- Yeterli konut varlığının olmaması yerleşmeyi olumsuz etkilemektedir.
- Doğa turizminin yapılacağı alanlarda yerleşik dokuya uygun sosyal alt yapı eksikliğinin olması ilçenin turizm potansiyelinin atıl kalmasına sebep olmaktadır.

10. SONUÇ

İnhisar ilçesi sahip olduğu mekânsal ve beraberinde iklimsel avantajlar sebebiyle bir tarım ilçesidir. Yaşlı nüfusa rağmen mevsimsel işçi çalıştırmaları sebebiyle birim alan başına gelir yüksektir. Seracılık erken dönem sebze yetiştiriciliğinde önemli bir yer tutmaktadır. Marul, domates, yeşil soğan ve salatalık örtü altında yetiştirilen başta gelen ürün çeşitleridir. Bölgede meydana gelen yağışlar sebebiyle 2015 yılında seralar büyük ölçüde zarar görmüş çoğunluğu tekrar yenilenmiştir. Ancak maliyetler sebebiyle cam sera yerine yine plastik sera tercih edilmiştir. Seraların Sakarya Nehri boyunca uzanmaları uzun vadede benzer riskleri barındırmaktadır. Modernizasyon için kaynak ayrılması gerekebilir. Büyük pazarlara yakınlığı sebebiyle ilçe tarım ürünleri için pazar sıkıntısı çekmemektedir. Soğuk hava ve paketleme tesisi gibi tesislerin yapılması ürün başına daha fazla karla satılmasını sağlayabilir.

Tarım ve sosyal yaşam anlamında en büyük sorunlardan biri nüfusun yaşlanması ve kalıcı göçün olmasıdır. Tarımdan kazanım yükseldiği takdirde göç durabilir. İlçe özellikle Eskişehir'e yakın olduğu için kamu çalışanlarının büyük kısmı günübirlik gelip gitmektedir. İlçedeki konut yetersizliği ve doğalgazın yeni gelişi sebebiyle çalışanlar kalmamayı tercih etmektedir. Ulaşım ve konut yetersizlikleri giderildiği takdirde ilçenin kalıcı nüfusu artacaktır.

İlçede Harmankaya Kanyonu ve İnhisar Şelalesi'nin olması doğa ve macera turizmi açısından önemlidir. Kanyonun tanınırlığını arttırmak ve altyapıyı düzeltmek uzun vadede alanın turizme kalıcı olarak açılmasını sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü. (2021).
- Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü. (2020).
- Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (2020).
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021).
- Sosyal Güvenlik Kurumu. (2020). Sigortalı ve İş Yeri İstatistikleri.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2021).
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği. (2021). Sanayi Veritabanı.
- Yer-Sis. (2021).

Bilecik Yatırım Destek Ofisi

Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesi Gazi Bulvarı No:2
Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Binası Merkez/Bilecik

Tel: 0 224 211 13 27
Faks: 0 228 212 00 38
E-Posta: bilecik@bebka.org.tr
KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

[@investinbilecik](https://twitter.com/investinbilecik)

[in](https://www.linkedin.com/company/bebka) /bebka

[▶](https://www.youtube.com/channel/UC...) /bebka

[@](https://www.instagram.com/tcbebka) /tcbebka

[f](https://www.facebook.com/tcbebka) /tcbebka

bebka.org.tr